

TIE VAPAUTEEN

Pekka Ervastian esitelmä 5.6.1930

Itsensä voittaminen merkitsee epäilemättä sekä kielessämme että ajatuksissamme vallan saavuttamista itsensä yli. Ja mitä valta on muuta kuin vapautta. Ken itsensä voittaa, hän on suurin voittaja; hänellä on suuri valta. Ja mikään valtiasei ole ilman vapautta; jokaisella valtiaalla on vapaus. Kellä on valtaa, on myöskin vapautta. Se, joka on itsensä voittanut on vapaa – ja itsensä voittamisen tie, se on myöskin samalla vapauden tie, yksilöllisen vapauden tie. Meillä on jokapäiväisessä elämässämme aivan selvä esimerkki tästä vallasta ja vapaudesta, joka perustuu itsensä voittamiseen. Sillä näkyy pitävän paikkansa sekin arvelu, ajatus, että kun on itsensä voittanut, silloin on myöskin maailman voittanut. Se ihminen, joka oli saavuttanut suurimman voiton itsestään, suurimman vallan itsensä yli, sanoi opetuslapsilleen ja seuraajilleen: „Olkaa rauhalliset, sillä minä olen maailman voittanut.“ Eihän Jeesus ollut ulkonaista maailmaa voittanut, päinvastoin tuntui kuin maailma olisi voittanut hänet. Mutta kuitenkin jokainen tietää, että hänen sanoissaan „minä olen maailman voittanut“ oli suuri totuus, sentähden että Jeesus oli epäilemättä voittanut maailman jollakin ihmeellisellä ja salaperäisellä tavalla, kun hän oli voittanut itsensä. Hänen voittonsa näkyy siitakin maailmalle, että hänen elämänsä, sanansa, opetuksensa ovat vähitellen alkaneet voittaa maailmaa. Hän itse pani aivan niinkuin maailman voittamisen alulle, ja se maailman voittaminen käy tasaisin askelin eteenpäin. Ehkä suurin osa ihmiskuntaa on vielä voittamatta. Mutta kuitenkin emme voi epäillä, etteikö totuus voittaisi maailmaa, etteikö maailma huomaisi, että se ihminen, joka voitti itsensä, voittaa maailman. Hän näytti, kuinka itsensä voittamalla voittaa maailman. Ja Jeesus sanoo vielä: „Orjaa käsketään, vaan poika

kulkee mihin tahtoo.“ Hän tahtoo, että ihminen tulisi omassa maailmassaan pojaksi, että omassa ruumiissaan olisi hänellä vapaus kulkea mihin hän tahtoo, eikä tarvitsisi orjamaisesti kulkea sinne, minne hänet käsketään. Ja meillä on esimerkki jokapäiväisestä elämästä. Kun olin lapsi, oli meillä tapana lukea kirjasta ihmeellisestä maasta, jonka nimi oli „Schlaraffenland“, ja tämä maa oli kaikin puolin ihmeellinen maa. Siellä ei ollut liian kuuma eikä kylmä, eikä siinä maassa tarvinnut mitään tehdä. Ihmiset olivat vain pitkällään siellä, millä kaunis kukkakimppu päänsä alla, millä jotakin muuta pehmoista päänsä alusena. Kaikki ruoka lensi siellä valmiina suuhun. Jos toivoi esimerkiksi linnunpaistia, niin se lensi heti jostakin valmiina suuhun. Siellä sai ihminen kaikkea sitä, mitä halusi. Suurin voimainponnistus siellä oli se, että täytyi kääntyä itse toiselta kyljeltä toiselle. Se oli „Schlaraffenland“, ihmisen suurin paratiisi. Näin kuvia tästä maasta ja ihmettelin, että se on kummallinen maa! Mitä siellä tehtiin? En voinut ymmärtää, että oli elämän korkein onni, kun ruoka esimerkiksi lensi suuhun, ja kun itselläni ei ollut mitään halua loikoa! Mutta ihmiset olivatkin noissa kuvissa täysin iäkkäitä miehiä pitkine partoineen. Ja lihavia ne olivat. Niin että minä ajattelin lapsena: kuka sen tietää, mitä kaikkea on olemassa. On tietysti totta, että jokaisella ihmisellä on ruumiillisessa fyysillisessä olemuksessaan suoraan sanoen jonkinlainen laiskuuden halu. Tietysti, kun se ei mene yli rajojen, sanotaan sitä levontarpeeksi. Ei kukaan ihminen voi aina olla työssä, vaan täytyy hänen myöskin saada levätä. Mutta muutamilla ihmisillä on tämä levontarve ehkä syöpynyt niin syväälle vereen, että he tuntevat vastenmielisyyttä työtä kohtaan. Ja kukaties ovat ihmiset ennen olleet siten. Se voi olla jotakin vanhaa traditsionia, sillä jos ajattelemme luonnonkansoja, niin ne rakastavat enemmän lepoa kuin työtä. Tiedämme, että on ollut täällä Europassa ennen kansoja, joissa miehet olivat siksi älykkäitä, että vain loikoilivat, joivat simaa, juttelivat ja päättivät lähteä sotaan, se oli heidän virkansa. Ja onhan tänä päivänä olemassa kansoja, joissa

ihmiset kammoavat työtä ja sangen mielellään viettävät aikansa auringonpaisteessa lojuen. Kun nuorena matkustelin Lapissa, jossa lappalaisten elämä oli vähän siihen suuntaan, että he kun muuten asuivat kylissä, kesällä muuttivat joen rannalle ja elivät kalastuksella, niin hämmästytti minua, kun keskellä päivää saavuimme sellaiseen paikkaan, jossa joen varrella oli lappalais-kotia, että täytyi herättää heidät. Tai että joku mies tuli ulos katsomaan ketä siellä liikkui. Kun heiltä kysyttiin, kuinka he viettävät aikaansa, he sanoivat: „nukutaan – ja ollaan tietysti vähän ylhäälläkin; mutta kun on nostettu kalat verkosta, niin sitten taas nukutaan.“ Heillä ei ollut ehkä mitään muuta intressiä – kuten meillä kulttuurikansoilla kaikenlaisia harrastuksia. Epäilemättä on ihmisen veressä taipumusta laiskuuteen. Sentähden se täytyy sanoa – on hyvä, että on sellaiset olosuhteet, kuin esimerkiksi Europassa ja Amerikassa, että ihmisen täytyy tehdä työtä voidakseen ollenkaan olla olemassa. Jos ihmisen mieli tekee jotakin, ei ikävä kyllä valmiiksi paistettu kana lennä, tai omena putoa suuhun. Täytyy tehdä työtä – ja se on ensimmäinen koulu tässä näkyvässä maailmassa, jossa meidät pakotetaan voittamaan ruumiin laiskuus. Sentähden jo kulttuurikansojen yksilöiden kesken on omalla tavallaan aivan selvä se maailman-katsomus, että jokaisen ihmisen täytyy tehdä työtä, ansaita leipänsä. Me emme kunnioita sitä ihmistä, joka ei mitään tee olemassaolonsa puolesta. Jokaisen täytyy jotakin yrittää, joko käsillään tai aivoillaan suunnitella, järjestää, mutta pääasia on, että hänen aivonsa ovat toiminnassa. Sillä onhan todistettu, että jos ruumis tekee jotakin, se ei ole koneellista, vaan riippuu siitä, että aivot ovat päättäneet jotakin, ja kun aivot ovat päättäneet jotakin, silloin seuraavat koneelliset teot tätä. Taikka, voivathan kädet olla niin tottuneet, ettei tarvitse niin huolehtia tästä. Mutta itse asiassa se on aivojen ajatusvoima, joka huolehtii ruumiillisestakin työstä. Eihän ihminen voisi väsyäkään, jos hän ei aivois-saan tuntisi sitä. Sentähden onkin aivan mittailtu, että aivojen

ajatusvoimaa kuluu jokaisessa työssä, mitä vain teemme. Ja sentähden tehkööön ihminen mitä työtä tahansa, hän on työn aatteen suhteen samalla tasolla toisten ihmisten kanssa. Kaikki työ on aivotyötä. Aivovoimaa kuluu enemmän sellaisessa työssä, jossa täytyy koko ajan olla huomio keskitettynä. Joka tapauksessa kaikki työ on ajatuselämän kuluttamista ja tasa-arvoista. Sentähden me kunnioitamme ihmistä, joka tekee työtä ja sanomme: hän on oikea ihminen, hän ansaitsee leipänsä inhimillisellä tavalla. Ja se on elämän ensimmäinen koulu meille. Siinä näemme, kuinka ihminen on päässyt voittamaan oman itsensä, ruumiillisen laiskuutensa ja sillä tavalla tuntemaan itsensä vapaaksi. Ja sitä myöten kun ihminen tekee työtä ja siitä tuloksia, hän tuntee myöskin voittavansa maailman, tietysti silloin ainoastaan tätä ulkonaista maailmaa ja sen olosuhteita. Hän tulee yhä enemmän niiden voittajaksi, sillä on niinkuin maailmassa itsessään, elämän lait palvelisivat häntä, kun hän niitä noudattaa. Kun hän tekee työtä, elämä auttaa häntä sillä tavalla että hän pääsee eteenpäin tässä maailmassa. Ja mitä enemmän hän kasvaa tässä ahkeruudessa, työkyvyssä, sitä enemmän valtaa hän saa olosuhteiden yli. Tietysti on sitten erilaisia ristiriitoja, konflikteja. Nyt en puhu niistä ihmisistä, jotka tulevat katkeriksi, kun heidän täytyy tehdä työtä. Mutta onhan niitä, jotka katkeroituvat näennäisesti suuremmista syistä, ihmisiä, jotka mielellään tekisivät työtä, mutta eivät saa. Ja tämä oli merkillinen probleemi minun nuoruudessani. Meidän yhteiskunnassamme, Suomessa muodostamassamme ja järjestämässämme yhteisessä isänmaassamme me joudumme sellaiseen tilanteeseen, että emme saa työtä, vaikka tahtoisimme tehdä työtä! Ajattelin: „Tämä Suomenmaa on laaja, täällä on peltoja kuinka paljon tahansa, miksikä ei sanota, että tuossa on suuri maapalsta, lähde sitä perkaamaan. Miksikä oli sillä tavalla tässä maailmassa, että ihmiselle saatettiin sanoa, että ei ole työtä. Siis tämä merkitsee toisella kielellä, kuolla nälkään täällä maan päällä. Sillä tämä ihminen oli syntynyt kuin muutkin ihmiset ja

nyt hänen pitäisi lähteä ennen aikojaan pois, vaikka hän tahtois tehdä työtä.“ Tämä oli probleemi, jota en voinut ymmärtää. Sentähden ajattelin, että varmasti täytyy olla jokin toinen elämisen mahdollisuus – joko tässä tai toisessa tähdessä – olla olosuhteet, että jokaisella olisi tilaisuus tehdä työtä. Minulle myöhemmin huomautettiin – ja itsekin kyllä näin –, että oli paljon ihmisiä, jotka valittivat, etteivät saa työtä, mutta jos sanottiin esimerkiksi, että tuossa on halkopino, saha nuo puut, niin ihmeellistä kyllä oli paljon miehiä, jotka sahasivat yhden tai kaksi puuta ja sitten lähtivät tiehensä ja olivat mieluummin syömättä kuin tekivät tuota työtä. Ei tarvinnut monta kertaa sitä nähdä, ennenkuin aloin uudestaan ajatella tätä probleemia, ja tulinkin siihen tulokseen, että ihmisen veressä on laiskuuden halu. Hän mielellään olisi ilman työtä, olisi jossakin pilvien päällä, kelluisi siellä vain, söisi ja joisi. Niinkuin eräskin ukko sanoi: „Kunpa saisin vain olla tuolla uunin päällä pitkälläni ja sylkeä kattoon.“ Ihmisellä saattaa olla erilaisia ajatuksia elämästä, mutta elämä ei välitä meidän haluistamme, ja se sanoo ennemmin tai myöhemmin: tee työtä, voita oma ruumiisi; se on ehdoton ehto. Ja me voimme kuvitella hyvin, että me kaikki ihmiset aikojen aamulla elimme ihanassa laiskuudessa, mutta vähitellen olemme oppineet – suuria opettajia olemme käyttäneet esimerkkeinä – ja huomanneet, että jos on paljon elämässä joka pettää, niin yksi on, joka ei petä – ja se on työ. Se ei petä, toisin sanoen – se tekee meidät onnellisiksi. Me etsimme onnea ja luulemme, että onni on rikkaudessa, lemmessä ja ties missä ja sitten on pettää. Tänä on minulla rahaa, huomenna olen köyhä. Tänä on moni tyttö ihastunut minuun, huomenna kaikki kääntävät minulle selkänsä. Mutta työ ei petä, vaan se rakastaa meitä yhtä paljon, kuin me sitä. Kun me tulemme vähänkin taitavammiksi työssä, huomaamme rakastavamme enemmän työtä kuin rikkautta, lempeä. Nöyränä sanomme silloin Jumalalle: „En minä pyydä sinulta mitään, kuitenkin pyydän sinulta yhtä asiaa, ja se on

ainoa, että saisin aina tehdä työtä.“ Se ihminen, joka näin ajattelee nöyränä, on arvatenkin oppinut työn sulouden, ennenkuin hän elämässään tiesi, että onni oli työssä. Kun ihminen tekee työtä, niin hän vapautuu, ja hän tulee vapaaksi ei ainoastaan itse, vaan hän saa myöskin valtaa olosuhteiden yli. Sentähden on itsensä voittaminen vapautta ja valtaa. Tietysti tämä oli sellainen esimerkki, jonka me kaikki olemme huomanneet elämässä pitävän paikkansa, jonka kaikki tiedämme oikeaksi, ja sentähden onkin aivan luonnollisesti työnteko juuri tämän vapauden ymmärtämistä. Siten me huomaamme, että on toisiakin aloja, joissa emme ole vapaita, vaan joissa myöskin voisimme saavuttaa jotakin.

Kun katselemme ihmisiä, niin voimme huomata, että vaikka he ovatkin sen ymmärtäneet, että veressä on laiskuus voitettava, he eivät ole silti sitä ymmärtäneet, että ihmisen on hatara elää pimeydessä, hataraa elää kaikenlaisissa väärissä tai itsekäissä tunteissa. Jos esimerkiksi ahkera ihminen saattaa vihastua ja suuttua laiskalle, tai kadehtia jotakin toista, jos hänellä on sellaisia itsekäitä tunteita, niin huomaamme, että hän on silloin jonkin verran kahleissa. Ihminen huomaa, että hän ei ole vapaa, vaan nuo ovat hänelle kuin kahleita, jotka tekevät hänen elämänsä onnettomaksi. Kun suuttumus tai jokin muu sellainen tunne tulee hänen päällensä, niin hän on aivankuin orja, hän ei voi olla oma itsensä. On silloin kuin raateleva peto pitäisi häntä kynsisään. Ja me huomaamme, että totta kai siinäkin suhteessa pitäisi saada valtaa itsensä yli ja tulla vapaaksi.

Ja me huomaamme, että ennakkoluulot, joissa ihminen elää, tekevät myöskin hänet onnettomaksi. Ihmisellä on esimerkiksi sellainen ennakkoluulo, että syödessä veitsi ja haarukka on pidettävä jollakin erikoisella tavalla kädessä. Huomasin kerran, että olin hyvin vanhanaikainen syödessäni. En osannut syödä niinkuin piti. Ihmiset kenties nauroivat minulle. Tietysti minä leikkelin veitsellä ruuan valmiiksi, niinkuin ennenkin. En minä tietenkään tehnyt niinkuin ennen mailla reissaillessani olin

nähty tehtävän, että olisin levittänyt sormellani voita leivälle ja sitten sivellyt sormet hiuksiini. Mielestäni saattoi tukka kyllä olla rasvan tarpeessa, mutta minusta se ei ollut niin järkevä ja hieno tapa kuin veitsellä voin leivälle levittäminen. Ajattelin kyllä silloin itsekseeni, että on niitä tapoja erilaisia. No niin, ajattelin, muoti muuttuu ja täytyy oppia se. Siis, nyt ei saanut leikata valmiiksi kaikkea ruokaa, leikataan vain yksi pala kerrallaan ja pistetään se nätisti suuhun. Se on hienompaa. Mutta nyt saattaa olla sellaisiakin ihmisiä, jotka noin itsekseen kuvittelevat, että ne ovat aivan autuuden asioita. Se on niin tärkeätä, että osaa kävellä ja tervehtiä esimerkiksi oikein. Ja moni ihminen saattaa elää sellaisissa ennakkoluuloissa, että ajattelevat tämän olevan aivan välttämätöntä, että olemassaolo ei ole minkään arvoista, jos emme tunne hienon maailman tapoja. Minusta tuntuu, että sellaisessakin seikassa on ennakkoluuloja. Eihän meidän tarvitse kuin mennä Kiinaan, niin huomaamme, että siellä syödään puikoilla. Heillä on sellainen tapa ja kiinalaiset voivat ajatella, että kuinka alkeellisia me olemmekaan, jotka käytämme pistimiä ja kaikkia sellaisia syödessämme. Jos tekisimme sellaisista asioista autuuden asioita, niin silloin voisimme tehdä itsemme onnellisiksi. Mutta meidän täytyy iloita yhtä paljon, kun ihminen syö miten vain, kun näemme hänen käytöksensä olevan sielultaan kaunista, vaikka se olisikin ruumiillisten tapojen puolesta toisenlaista kuin meidän. Olen tavannut paljon ihmisiä, jotka elävät tuollaisissa ennakkoluuloissa, eivätkä viihdy toisenlaisten ihmisten parissa. Vapaina olentoina meidänkin mielestämme voivat tuollaiset ennakkoluulot olla vähäpätöisiä. Mutta jos me ajattelemme vähänkin niitä jumalallisia olentoja, jotka tietävät vähän enemmän elämästä ja kuolemasta, niin voimme ajatella, että me heidän silmissänsä näytämme käsittämättömiltä narreilta, kun esimerkiksi kiellämme kuolemanjälkeisen elämän, sanoessamme, ettei ihminen ole olemassa kuoleman jälkeen. Me sanomme niin ja kuitenkin nuo kuolleet ovat yhtämittaa tekemisissä meidän kanssamme. Ja viisaat, jotka ovat tekemisissä

niiden kanssa, jotka ovat täällä eläneet ja kuolleet, hymyilevät, kun me puhumme, ettei ole elämää olemassa kuoleman jälkeen ja vakuutamme ihmisten nukkuvan haudoissaan kuoleman jälkeen ja sitten heräävän, kun pasuuna soi. Sehän hymyilyttää niitä, jotka tietävät, ettei ihminen koskaan ole haudassa. Eivät he voi nimittää ihmisen ruumista ihmiseksi. Kun ihminen haudataan, seisoo ihminen siinä vieressä, ja sitä viisaat kutsuvat ihmiseksi. Ja se heitä säälistää, että he näkevät ihmisten oikein totisesti, ankaran ja viisaan ja tietävän näköisenä vakuuttavan, ettei ole mitään enää olemassa tai että hän makaa tuossa haudassa.

Onkin aivan erikoisen kiinnostava kokemus ihmiselle olla mukana omissa hautajaisissaan ja kulkea kaikkien ihmisten mukana, kun ruumista kannetaan. Hän on mukana haudan luona, kun ruumis lasketaan hautaan ja pidetään puheita ja papit sanovat, että nyt se nukkuu. Ja sitten sinut herätetään viimeisenä päivänä. Ja vainaja itse seisoo vieressä kuullen nuo puheet. Ja hän on ihmeissään. „Kuinka! – enkö minä sitten ole enää olemassa?“ Hän hämmästy. Hän näkee oman ruumiinsa, kuinka se lasketaan hautaan. Mutta kun puhutaan, että hän olisi siinä ja herätetään viimeisenä päivänä! Hän näkee, että enhän minä olekaan siinä, onkohan tämä nyt sitä helvetiä? Ja siltä tuntuu, kun toiset itkevät tuota mätänevää ruumista ja toivovat, että se nousisi vielä ylös. Tuo ruumis, joka oli kaikkea mätää ja pahuutta täynnä! Jos hän on teosofi ja meikäläinen ja hänet papillisesti haudataan, hän hymyilee. Mutta jos hän ei ole sitä, niin hän pelästyy ja hämmästy ja hän voi luulla olevansa helvetissä, että hän ei olekaan autuaallisesti nukkunut, Jumala on hänet hyljännyt. Ja kun kaikki ihmiset joutuvat kiirastuleen kuoleman jälkeen, niin on luonnollista, että hän siihen joutuaan on vakuuttunut siitä, että se on ikuista kadotusta. Sentähden onkin vaikea nostaa häntä pois tuosta kärsimyksestä, kiirastulesta, koska hän luulee, että hän on ikuisessa helvetissä. Nyt, jos joku on murhannut itsensä, silloin ei tietysti kirkkokaan siunaa

häntä niin autuaallisesti. Hän itse on hereillä. Hän ei voi kuvitella muuta, kuin että hän on helvetissä, ja pitkä aika kuluu siihen, että hän elää uudestaan nuo tuskansa, itsensä tappamisen ja ruumiista uloslentämisen. Ja taas hän alkaa uudestaan kaiken tuon. Kaikki käy yhä uudestaan. Ja tämä kaikki käy hyvin nopeasti, ja jos ajattelemme, että niin on, niin se on helvettiä. Toisilla voi olla paremmin, esimerkiksi niillä, jotka tappavat itsensä ajatellen, että he ovat toisille vaivaksi. Mutta sellainen ihminen, joka pakenee jotakin, joka ei tahdo kärsiä sitä, minkä hän valmistanut itselleen, vaan tahtoo rauhaa, hän ei jaksaa, hän ikävä kyllä väsyä, hän ei saa rauhaa kuoltuaankaan, vaan saa elää kaikessa siinä kaipauksessa yhä uudestaan, niin kauan kuin hän tarvitsee toisten apua – Jumalan ja luonnon apua. Emme saa itse riistää pois ruumistamme, vaan meidän täytyy olla siinä niin kauan, kuin karma sen meille määrää. Tietysti jumalalliset olennot ovat hyvin armahtavia sille ihmiselle, joka suuressa tuskassa lähti pois ja koettavat häntä auttaa.

Oli eräs ihminen, joka jo nuorena rupesi tutkimaan juuri näitä meidän asioitamme, tätä meidän maailmankäsitystämme. Hän oli aivan niinkuin luotu totuudenetsijäksi. Hän ajatteli aina elämän vakavampia asioita. Hän tietysti ajatteli hyvin paljon. Hän vietti aikansa, päivänsä mietiskelyssä. Hän oli selvästi joku vanhan jälleensyntynyt fakiiri, joogi – tai kuinka sitä tahtoisi sanoa. Kaikista hänen harrastuksistaan näkyi, että hän oli aivan selvästi joku sellainen, jonka olisi voinut luulla hyvin pitkälle päässeen. Ja miksikäs ei, hän oli pitkälle päässyt. Mutta hänelle tuli eräänä aikana sellainen ajatus, että ihmisen piti kehittää itsessään jonkinlaisia kykyjä ja voimia. Sitten hän eräänlaisen ulkomaisen kirjallisuuden avulla pääsi selville eräästä seikasta, nimittäin että tuollaiset yliaistilliset, salaperäiset kyvyt ihmisessä ovat sängen paljon tekemisissä ihmisen sukupuolivoiman kanssa, että ihmisellä, joka on saavuttanut salaperäisiä, yliaistillisiä kykyjä, on täydellinen valta sukupuolielämänsä yli. Tämä oli

sellainen pieni totuuden kipinä, jonka kyseessä oleva henkilö oli käsittänyt, ja sitten ehkä samasta kirjallisuudesta hän sai jonkinmoisia neuvoja siitä, miten hänen on opittava hillitsemään noita voimia ja miten nuo sukupuolivoimat on käännettävä toiseen uomaan. Silloin hänelle nousi vaikeuksia eteen, sillä hänellä oli länsimaalainen ruumis, ja länsimaalainen ruumis ei voi samalla tavalla kuin itämaalainen olla taipuva tällaiseen magiaan. Länsimaalaisen ruumiin täytyy kulkea toisia teitä. Hyvin harvat länsimaalaisista ihmisistä kulkevat sellaisessa askeesissa, että saavat valtaa sukupuolivoiman yli. Länsimailla me elämme Jeesus Kristuksen jälkeen kuin toisenlaisessa ilmapiirissä. Meidän ruumiimme ovat vereltään aivankuin paljon nuorempia itämaalaisiin verrattuina. Hindujen, japanilaisten ja kiinalaisten ruumiit ovat vanhasta kulttuurista, ja siinä kulttuurissa on aina myöskin harjoitettu yliaistillista askeesia. Sentähden koko veressä, ihmisen aurassa on toisenlaisia mahdollisuuksia. Siellä ihmisen ruumis kestää aivan toisenlaista askeesia kuin täällä. Täällä on välttämätöntä, että on mukana aivan täysi järki ja myöskin aivan puhdas rakkauden tahto. Sen täytyy olla mukana länsimailla aina. Itämailla ihmiselle voidaan sanoa: „Sinä tulet selvännäköiseksi, kun menettelet niin ja niin . . . kun ruumiillisilla harjoituksilla, hengityksellä saat sukupuolivoiman kääntymään ylöspäin. Sitten sinä alat herättää kykyjäsi.“ Ja vaikka itämaalainen ei ajattele elämää niin suuresti, niin hän voi niin keskittyä, että hän saavuttaa näitä kykyjä. Se ei käy länsimaalaiselle, sillä hänen organisminsa on niin rakennettu, että se häneltä kysyy: mitä varten sinä tahdot tulla selvännäköiseksi? Ja silloin hän huomaa, että hänellä oli itsekkäät motiivit. Jos hänen motiivinsa on epäitsekäs, niin hän tahtoi tulla selvännäköiseksi voidakseen auttaa ihmisiä. Jos hän huomaa, että hänellä oli itsekkäät motiivit, niin hän lopettaa heti. Jos hänen motiivinsa on auttaa toisia ihmisiä, silloin hänen länsimainen ruumiinsa taipuu ja Kristus auttaa, eikä hänelle tapahdu mitään. Mutta jos hän ei ole täysin selvillä tuosta seikasta, kun hän tällä tavalla alkaa askeesia

harjoittaa, niin hän joutuu harhateille. Hän voi tulla tavalla tai toisella sairaaksi. Hänen tahtonsa voi projisoida sen fyysilliseen ruumiiseen pienenä sairautena, pienenä hulluutena. On onnellista, että tie, tuo edellinen tie nousee pystyyn. Hänen täytyy hoitaa itseään ja omaa ruumistaan. Se ei ole, niinkuin sanoin ainoa seikka, tuo motiivi. Mutta joka tapauksessa länsimailla vaaditaan ihmiseltä äärettömässä määrässä rehellisyyttä itseltään ja järkevyyttä noissa puuhissa, että ne ovat hänen inhimilliselle järjelleen täysin tyydyttäviä ja että ne ovat hänen omalle tuntolleen ja sydämelleen yhtä täydellisellä tavalla tyydyttäviä. Niissä voi olla eri vivahduksia, mutta hänen täytyy ratkaista ne omalle tavallaan. Yksi ratkaisu on se, että hän tulee aivan niinkuin mielipuoleksi. Hän voi ajatella, se ajatus voi kiteytyä hänessä, etteivät nuo kaikki kyvyt asu minussa, vaan ne ovat eetteriruumiissa, ja jos minä olisin vapaa tästä, jos minulla ei olisi tätä ruumista niin kyllä minä tietäisin.“ Meidän ihmisten kesken on tapana sanoa: kyllähän sen näkee, kun pääsemme tästä ruumiista kuoltuamme. Mutta tuollainen kysymys, joka tulee tuolla tavalla tavalliselle ihmiselle, tulee askeetille vaikeampana eteen. „Mutta minunhan piti saavuttaa tässä ruumiissa tieto ja ne asiathan kehittyvät juuri siinä näkymättömässä käyttövälineessä.“ Mainitsemmame ihminen tuli tällaiseen sisäiseen ristiriitaan ja halusi lopullisesti kuitenkin saavuttaa jotakin, johon hän oli kuitenkin aina pyrkinyt. Ja hän ei oikein itsekään tiennyt, kuinka se kävi, se kävi niin äkkiä, että hän – tappoi itsensä. Kun hän oli kuitenkin puhdasmotiivinen, niin häntä yritettiin auttaa, niin että hän sai levätä. Mutta se ei aina kuitenkaan tule itsemurhaajan osaksi.

On tärkeää meille ihmisille, että me saavutamme vallan itsemme yli, että vapaudumme tietämättömyydestä. Mutta ei sillä tavalla, että heti vaadimme että meille tulee yliaistillisia kykyjä, vaan vapautamme itsemme siitä kaikkea kuuntelemalla, katselemalla, että vapaudumme ennakkoluuloista. Se on ensin

tärkein tehtävämme. Jos me toisilla silmillämme katselemme vapaata ihmistä, joka on sielullisesti ja henkisesti vapaa, niin näemme ihmisen, joka elää omissa aurassaan, ja tämän auran ympärillä on maailman valkeus, kristusvalo. Ja tämä maailman valkeus, kristusvalo, aivankuin kolkuttaa ihmisen sydämeen. Tämä on tietysti kuin hämärää puhetta, sanamme suhde ei ole toisessa maailmassa sellainen. Mutta voimme eksoteerisesti sanoa kun joudumme astraalimaailmaan, että aura on kuin maailmanvalo. Ja ihminen itse elää aivankuin tuossa maailmassa. Siinä on erilaisia värejä, voi olla rumiakin värejä. Ja suuri kirkkaus tahtoi joka puolelta laskeutua meihin, odottaa, että kristusvalo meihin laskeutuisi. Ja mitä ovat tuollaiset pyörteet, jotka pyörivät? – Mehän tiedämme, että kun jokin pyörii, niin se muodostaa kuin pinnan, jonka lävitse ei pääse. Jos esimerkiksi on vesivirta ja kova putous, niin on mahdotonta lyödä tuon virran läpi sapelilla tai jollakin muulla sellaisella. – Kristusvalo ei pääse meihin, kun meillä on tuollaisia pyörteitä, jotka muodostavat pinnan. Mitä ne ovat? Ne ovat kaikki ennakkoluuloja, harhoja, itseharhaa, itsepetosta. Ja siinä se pyörii niinkuin myllynkivi ja estää valoa tulemasta. Mutta jos me joistakin ennakkoluuloista vapaudumme, niin se heti pysäyttää turhan pyörimisen ja me huomaamme, että tuossa on silmä – ja samalla valo tulee siihen. Sentähden ihmiselle on ylen tärkeätä, että hän oppii pois tietämättömyydestä. On eräs ominaisuus ihmisellä, jota me usein nimitämme halveksivalla nimellä „uteliaisuus“. Ei meidän tarvitse olla uteliaita kaikissa turhanpäiväisissä asioissa – vaan tiedonhaluisia. Eräs vanha teosofi sanoi kerran: „Uteliaisuus on viimeinen hyve, josta meidän tulee luopua.“ Kun se, joka väärinkäytettynä muuttuu uteliaisuudeksi, on tiedonhalua, on se tärkeä auttaja. Ihmiselle tiedonhalu on sitä, että hän tahtoo aina olla varma asioista. Me emme umpimähkään tahdo mitään uskoa, vaan otamme selvää asioista, niin paljon kuin voimme, me tahdomme tietää. Se on tärkeä ominaisuus ihmiselle. Me

tiedämme, että ihminen vapautuu kaikista itsekkäistä tunteista, ja hänen tunteensa hienostuu, kun hän pääsee kiinni kauneudesta, taiteesta, oppii rakastamaan kauneutta, sopusointua, harmoniaa – ja niinkuin voisimme sanoa – ihmisten keskinäistä veljeyttä, silloin ihminen vapautuu itsekkäistä tunteista. Ja koska ihminen ei ole ainoastaan tietävä ja tunteva, vaan myöskin tahtova olento, niin on ihmisen huomattava, että tahtoelämässäänkin täytyy käydä suuri uudistus. Meidän tahtomme ei saa olla kiinni missään synnissä, heikkoudessa, vaan meidän tahtomme täytyy tahtoa hyvää, kaunista ja puhdasta. Meidän tahtomme täytyy olla rakkautta. Ei rakkaus ole paljasta tunne-elämää. Se ei ole tavallaan tunne-elämää lainkaan. Rakkaus voi siten nousta älyyn, että se on niin ylevää, hienoa liikutusta, ettemme voi sanoin sitä ilmaista. Kun se on niin perin hienoa ja ylevää, niin voi itkeä liikutuksesta niinkuin Kristus ja sanoa: „Voi teitä.“ Mutta rakkaus on juuri tahtoa, hyvää jumalallista tahtoa. Ja sentähden, kun ihminen puhdistaa tahtoaan, kun hän tahtoo, että se tulee jumalalliseksi ja muuttuu rakkaudeksi, todelliseksi rakkauden elämäksi, hän huomaa, kuinka apukeinona siinä on se, että ihminen pääsee itse heikkouksistaan ja synneistään toisia niistä pois auttaen. Jos esimerkiksi ihminen on laiska, hän huomaa kuitenkin – kun hän näkee, että toiset ovat laiskoja, – että ei tämä sentään ole oikein. Ja jos hän on niin kehittynyt sisässään, että hän tahtoisikin itse päästä pois siitä laiskuudesta, niin hän näyttää esimerkkiä toisille. Hän puhuu toisille siitä, joka myöskin tuomitsee häntä itseään, että: ei meidän pidä olla laiskoja. Ja siis, kun hän itse tuomitsee itseään, sanoillaan lankeaa juuri tuomion alle, niin hän kuitenkin yrittää päästä laskuudesta. Hän huomaa sen, se on niinkuin yhteistyötä, niinkuin se muuttuisi yhteiseksi toistensa auttamiseksi. Niin kaikkien inhimillisten heikkouksien ja paheiden laita on, kun vaan pääsemme selville siitä, että „meidän“ on päästävä niistä. Ilman rakkautta emme pääsemistään. Ilman Jumalaa emme voi syntiä voittaa. Mutta ei sillä

tavalla, että lankeamme polvillemme ja rukoilemme: „Päästä hyvä Jumala . . .“ Se tapahtuu ainoastaan sillä tavalla, että ottaa Jumalan, rakkauden avukseen, kun tahtoo synnistä päästä. Mutta kaikkeen tähän vaaditaan, että ihminen on vakava, että hän ajatellen elämää pyrkii korkeammalle kuin ihmiset tavallisesti pyrkivät. Tarkoitan, että ihminen on vakava sisäisesti. Kenties hän on suuri humoristi. Se, joka enemmän tekee työtä itsensä kanssa, enemmän auttaa toisia, tulee ehkä suureksi humoristiksi. Hän näkee, kuinka koko elämä tulee kodikkaaksi, tuttavalliseksi, hauskaksi ja kiintoisaksi. Hän pääsee siitä, että hän ottaisi kaiken pahan ja vaikeuden liian totisesti. Hän alkaa tavallaan jo hymyillä kaikille kärsimyksille. Hän tietää, että olemassaolo on juuri sellainen, kuin se on. Keskellä kärsimyksiä hän nostaa päänsä ja hymyilee. Ja koko olemassaolo on kuin suuri suloinen seikkailu. Elämä on suloista seikkailua, jossa Isä meitä auttaa, kun vain tahdomme olla hänen poikiaan.